SV

EUROPEISKA CENTRALBANKEN

EUROPEISKA CENTRALBANKENS YTTRANDE

av den 4 december 2002

på begäran av Sveriges Riksbank
om ett förslag till nya föreskrifter om skyldighet att lämna uppgifter till Riksbanken för betalningsbalansstatistiken

(CON/2002/29)

1. Den 5 november 2002 mottog Europeiska centralbanken (ECB) en begäran om yttrande från Sveriges riksbank över ett förslag till nya föreskrifter med titeln ”Riksbankens föreskrifter (RBFS 2002:4) om skyldighet att lämna uppgifter till Riksbanken för betalningsbalansstatistiken” (nedan kallat ”förslaget”). ECB har även mottagit en promemoria från Sveriges Riksbank som beskriver bakgrunden till förslaget (”promemorian”).

2. ECB:s behörighet att avge ett yttrande grundas på artikel 105.4 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen och artikel 2.1 tredje och fjärde strecksatsen i rådets beslut 98/415/EG av den 29 juni 1998 om nationella myndigheters samråd med Europeiska centralbanken rörande förslag till rättsregler[1], eftersom framställan innehåller bestämmelser om Sveriges riksbank och om uppgiftslämning till Riksbanken. I enlighet med artikel 17.5 första meningen i arbetsordningen för Europeiska centralbanken har detta yttrande antagits av ECB-rådet.

3. Förslaget till nya föreskrifter handlar om ett nytt enkätbaserat system för insamling av betalningsbalansstatistik som Sveriges Riksbank tänkt införa. Det föreslagna nya systemet skall ersätta det s.k. BOK-systemet för rapportering av enskilda utlandsbetalningar via svenska banker för betalningsbalansändamål. Det nya systemet för statistikinsamling skall börja tillämpas den 1 januari 2003. Eftersom samrådet avser ”genomförande” föreskrifter som skall ges ut av Riksbanken med stöd av lagen (1988:1385) om Sveriges riksbank, måste förslaget till nya föreskrifter ses mot bakgrund av denna lag. Ganska nyligen har ändringar i riksbankslagen diskuterats som dels innebär en förändring av sättet att samla in uppgifter på, och dels ett förtydligande av vad som skall rapporteras till betalningsbalansstatistiken, ECB hänvisar även till sitt yttrandet i det ärendet (CON/2002/21).

4. Riksbanken insamlar i dag med stöd av 6 kap. 9 § lagen om Sveriges riksbank och Riksbankens föreskrifter (1997:4) om skyldighet att lämna uppgifter till Riksbanken för betalningsbalans

1 EGT L 189, 3.7.1998, s. 42.

statistiken de uppgifter som behövs för betalningsbalansstatistiken. I promemorian föreslås att man, av praktiska skäl, skall införa det nya enkätbaserade systemet för insamling av uppgifter genom förslaget till nya föreskrifter (2002:4) istället för att ändra i nu gällande föreskrifter. Tilläggas kan att 6 kap. 9 § i lagen om Sveriges riksbank kommer att fortsätta att gälla i ändrad form.

5. Formuleringarna i förslaget till föreskrifter är relativt allmänt hållna och det skulle sannolikt vara ändamålsenligt med ytterligare några specifika regler. Förslaget till föreskrifter skulle t.ex. kunna innehålla mer detaljerade bestämmelser om rapporteringen, exempelvis vad gäller eventuella tröskelvärden/urval, mer exakta definitioner av de transaktioner/innehav som skall rapporteras eller mer detaljerade specifikationer av vilken information som skall tillhandahållas vid vilka tidpunkter. Man skulle också kunna ange var de rapportblanketter som nämns i förslagets artikel 13 återfinns. ECB är medveten om att mer detaljerade bestämmelser kan göra förslaget till föreskrifter mindre flexibelt, ett tänkbart alternativ vore att ytterligare regler framgår på annat håll och att hänvisningen till dem sker i artikel 13 eller i en ny artikel 14.

6. Överensstämmelse med internationellt överenskomna standarder för betalningsbalansstatistik och statistik över utlandsställningen bör eftersträvas (se femte utgåvan av Internationella valutafondens betalningsbalansmanual, BPM5). Denna fråga kan lösas på annat håll än i förslaget till föreskrifter, men några ytterligare förtydliganden i förslaget skulle kunna vara till hjälp för att undvika bristande överensstämmelse. Ett exempel på detta finns i förslagets artikel 1 där ”utländsk motpart” definieras som ”juridisk person, fysisk person, myndighet, filial och internationella organisationer med utländsk adress”. Denna definition stämmer dock inte helt överens med hemvistkriterierna enligt BPM5 (den tyska ambassaden i Stockholm har t.ex. inte någon utländsk adress men är trots detta en ”utländsk motpart”; omvänt gäller att den svenska ambassaden i Berlin, trots att den har en utländsk adress, inte är någon ”utländsk motpart”).

7. Enligt förslaget skall information om betalningsbalansstatistik rapporteras på begäran. Det flera gånger återkommande uttrycket ”på begäran” kan dock behöva förtydligas. Beroende på vilken metod som väljs för uppgiftsinsamlingen kan rapporteringsskyldigheten för de ekonomiska aktörerna vara kontinuerlig snarare än ”på begäran”. Av promemorian framgår också att det tydligt måste framgå av föreskrifterna att de skyldigheter som föreskrivs endast är på begäran av Riksbanken. Det framgår dock inte uttryckligen av förslaget till föreskrifter att den begäran som medför skyldighet att rapportera kommer att framföras av Riksbanken. Då det inte uttryckligen framgår vem som kommer att lämna en sådan begäran anser ECB att denna punkt bör förtydligas.

8. Av promemorian framgår också att reglerna måste vara i föreskriftsform för att Riksbanken skall kunna förelägga den uppgiftsskyldige vite om denne inte fullgör sin rapporteringsskyldighet. Sanktionsmöjligheter i form av viten bör stå till Riksbankens förfogande i fall där medvetet felaktig rapportering, eller ingen rapportering alls, förekommer. Eftersom sådana viten är möjliga i enlighet med 6 kap. 9 § lagen om Sveriges riksbank, utgår ECB från att någon hänvisning till denna lagbestämmelse inte krävs i själva förslaget till föreskrifter för att vitesreglerna även skall vara tillämpliga på de nya föreskrifterna.

9. ECB har även vissa förslag gällande föreskrifternas utformning. ECB noterar att man, tvärtemot de föreslagna ändringarna i 6 kap. 9 § andra stycket i lagen om Sveriges riksbank, inte lagt till statistiken över utlandsställningen som en del av titeln till förslaget om nya föreskrifter. Istället sker hänvisning till denna statistik i förslagets artikel 2. ECB föreslår att det faktum att de omfattas av förslaget till föreskrifter skulle kunna förtydligas genom en ändring i titeln. ECB utgår även från att ”svenskt innehav” och ”utländskt innehav” i förslagets artikel 8 avser innehavarens hemvist, men skulle välkomna ett förtydligande på denna punkt. Enligt ECB skulle även uttrycken ”svenska finansiella instrument” och ”i utländsk depå förvarade” i artikel 9 kunna förtydligas.

10. ECB bekräftar att den inte har någon invändning mot att behöriga nationella myndigheter offentliggör detta yttrande om de så önskar. Detta yttrande kommer att offentliggöras på ECB:s webbplats sex månader efter det att det antagits.

Utfärdat i Frankfurt am Main den 4 december 2002.

Willem F. DUISENBERG

[Namnteckning]

ECB:s ordförande